

DISKRIMINACIJA PO OSNOVU INVALIDNOSTI U JAVNOM PREVOZU**Zakon o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom****član 29**

Posebno težak oblik diskriminacije

Sentenca:

Osporavanje invalidnom licu i njegovom pratiocu korišćenja zakonskih povlastica u javnom prevozu, od strane člana posade vozila, koji je upoznat sa njihovim pravima, predstavlja diskriminaciju po osnovu invalidnosti u javnom prevozu.

Iz obrazloženja:

"U konkretnom slučaju radi se o sporu za zaštitu od diskriminacije zbog invalidnosti po tužbi tužilja za naknadu materijalne i nematerijalne štete po osnovu člana 42. i člana 43. tačka 4) Zakona o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom (dalje: Zakon).

Prvotužilja T. je slepa, te spada u osobe sa invaliditetom sa stečenom fizičkom onesposobljenošću, sa ograničenom mogućnošću da se uključi u aktivnost društva na istom nivou sa drugima (član 3. tačka 1) Zakona). Zakonsko definisanje osoba sa invaliditetom ukazuje da je invalidnost pre svega socijalni, a ne samo medicinski problem, te omogućava afirmaciju ljudskih prava ovih osoba. Ustavom je predviđeno da je zabranjena svaka diskriminacija, neposredna ili posredna, po bilo kom osnovu, pa i zbog fizičkog invaliditeta (član 21. stav 3. Ustava Republike Srbije). Diskriminacijom se smatra i pozivanje i navođenje na diskriminaciju i pomaganje u diskriminatorском postupanju (član 6. stav 5. Zakona). Neprofesionalno ponašanje radnika tuženog prema invalidnom licu i njegovom pratiocu navelo je i putnike autobusa na netrpeljivo ponašanje prema tužiljama, pri čemu se mora imati u vidu da je posebno zabranjeno i kažnjivo izazivanje i podsticanje neravnopravnosti ili netrpeljivosti prema osobama sa invaliditetom (član 9. tačka 1) Zakona).

Zabranjeno je vršiti diskriminaciju po osnovu invalidnosti u javnom prevozu, a posebno težak oblik diskriminacije predstavlja uznemiravanje, vređanje i omalovažavanje putnika sa invaliditetom u toku putovanja od strane posade prevoznog sredstva, zbog njegove invalidnosti (član 29. Zakona).

Tužilja T. je slepo lice, koja ima pravo u unutrašnjem putničkom saobraćaju u toku jedne kalendarske godine na šest putovanja sa povlasticom 75% od redovne cene za putovanje drumskim saobraćajem, a putovanjem se smatra odlazak iz polaznog u odredišno mesto i povratak iz odredišnog u polazno mesto. Pratilac invalidnog lica ima pravo na besplatnu vožnju u drumskom saobraćaju. Pravo na povlasticu invalidno lice ostvaruje na osnovu knjižice za povlašćenu vožnju koju za slepo lice izdaje Savez slepih i

slabovidih Srbije, a pravo na povlasticu pratilac invalidnog lica ostvaruje na osnovu objave za besplatnu vožnju koju izdaje odgovarajući savez. Radnik - vozač tuženog, i pored toga što je bio upoznat sa pravima tužilja koja proizilaze iz knjižice izdate od ovlašćenog organa, osporio im je korišćenje zakonskih povlastica, tvrdeći da žele da se švercuju, čime ih je ponizio pred većim brojem lica, te je na taj način i izazvao netrpeljivost svih putnika autobusa prema osobi sa invaliditetom i njenom pratiocu. Ovakvo ponašanje, kao i pretnje da će ih izbaciti iz autobusa i pozvati miliciju, bile su takvog intenziteta da tužilje ni prilikom povratka iz odredišnog u polazno mesto nisu koristile svoja prava na povlasticu."

(Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Rev. 3602/2010 od 16.12.2010. godine)

